



ÂM PHONG TRẮNG

CAO VỊ KHANH

Gió. Gió.

Gió ...

Rồi có lúc gió như một người đàn bà ghen tuông, nổi tam bành thổi tóc váy cô nhân tình trẻ đẹp đang quán quýt đi bên cạnh chồng mình. Bà phùng mang trợn mắt, chu mỏ thổi liên tu bất tận. Chẳng vậy, như để cho đã nư, bà quay mặt qua bốn phương tám hướng, làm như giận lây cả mấy người khách vô tình đi lẫn quần loanh quanh. Thôi thì nào nón nào khăn cứ mặc tình sút sổ, kể cả mấy cái bàn tay đang níu chặt nhau cũng lính quỳnh buông nhau ra để kéo sát hai vạt áo khoác ghệt chặt vào mình. Chưa kể đến những hàng cây hai bên đường, thôi thì vật vã đến nỗi như van nài, hết quặt sang đông lại quẹo sang tây, mấy cái nhánh cây gầy như lóng xương khô, vụn vẹo kêu rêu liên miêng. Còn lá khô thì khỏi nói, đám trên hè phố thì bốc lên lao chao như bầy bướm động ồ, cái còn dính trên cành thì run lẩy bẩy, lật lia lật lọi rồi vụt ... buông mình. Cả một góc phố đang lao xao cười nói, một giây, một thoáng bỗng như sượng lại ... ồ, gió đông. Cùng lúc, hơi rét liếc qua mặt mũi tay chân bỏ trống, như một lưỡi dao mỏng đánh mà sắc lẽm. Vết cắt không rỉ máu mà rướm lạnh. Người ta rùng mình. Rồi ghệt siết thêm chéo khăn quàng cổ. Rồi chụp sâu thêm chiếc mũ đội đầu. Rồi tình nhân siết chặt thêm vòng tay đã chặt. Rồi người bộ hành đơn lẻ, vội cầm đầu rảo bước nhanh thêm ...

Mới mấy bữa trước, trời thu đang hồi lộng lẫy, dưng không rồi có gì như sượng lại. Có chút gì đó hao hớt trên cái biển màu mới đây còn lung linh như gấm thêu hoa. Không gian vắng vất gì đó mà như có như không. Hỏi người chắc chẳng ai biết. Mà nói không chắc chẳng ai chịu. Trời còn xanh, nắng vẫn vàng hoe. Và trên những bãi trống thành phố, người ta còn tụ năm tụ bảy, chòm nhum từng nhóm nói cười hay lang thang một mình, thơ thẩn. Dẫu vậy, đâu đây, khuất sau những lối vắng, từng nhóm cỏ ... đã vàng lờm như hối hả. Chùm lá đỏ đã hằn sâu mấy vết bầm. Khóm lá vàng đã lấm tẩm mấy chấm nâu nâu. Và trên vai những pho tượng trắng thường vẫn nô đùa những cặp chân chim nhỏ xíu, bây giờ chọt hớt hải một tiếng kêu lạc bầy ...

Thêm vài hôm nữa, người ta chọt nhận ra ngày như teo tóp lại và đêm, đêm như loảng ra, mỗi lúc một nhoè nhoẹt thêm đến nỗi mới xế chiều, trên mặt người đã mờ mờ nhân ảnh. Mặt trời trở mặt như một lão già khó tánh và lười

biếng, thập thò thì thụt, uể oải tới lui chẳng sốt sắng chút nào. Mới ló ra đã vội lánh mặt, keo kiệt từng sợi nắng. Cùng lúc, cặp kè với những luồng gió miên man thổi về từ mạn bắc, những cụm mây xám xịt, lấm khi đen đúa, nhần nhúm như mấy cái bản mặt cau có, lại rủ nhau kéo về nườm nượp.

Vậy đó, mùa đông đang lần dò tới. Làm như sợ lỗi hẹn. Mà thật ra, có ai đợi đâu, mùa đông !

Vậy mà ... rồi tới lúc mùa thu bỏ đi thiệt sau khi đã lo dọn sạch tới chiếc lá cuối cùng. Gió được gọi tới, từ bốn phương thổi dạt ra tám hướng, xô, đẩy, bứt, giật tung những chòm lá, những lùm cây, đùn đẩy những tàng cỏ thụ, ghệt chằng những dây leo quấn quýt, nói gì tới những chiếc nhánh đen đũi, khẳng khiu, mọi thứ cứ thi nhau mà run rẩy, rơi rụng liên hồi ... Lá vàng lá đỏ bay tứ tung, có chiếc chần chừ như không đành, có chiếc buông xuôi như phó mặc ... Rồi là khắp nơi, mọi đường ngang ngõ dọc được trải đầy những thảm lá đủ màu khiến mỗi bước chân dẫu có độc hành cũng nghe ra dòn dã ... Mùa thu bỏ đi để lại trần gian như một cõi lòng trống trải. Trời càng thấp xuống, đất như càng dãn ra. Phố xá không còn những bóng mát che thân, phơi trần những mái nhà ám bụi, những vòm tường nứt nẻ, những cửa sổ đóng kín. Ngoài xa, những cánh rừng trở nên trần trụi. Sông suối đầy những xác lá vật vờ. Mọi thứ đều như tìm cách lánh mặt. Kể cả những bầy chim thiên di hợp đoàn như cánh cung, thay nhau ghé lại từng bầy trên những bãi cỏ hoang ... rúc rỉa tìm mồi rồi cũng hè nhau thoát đi mất dạng ... Có cái gì nặng nặng một niềm nghi ngại ... như chờ chực đâu đây ...

Cuối góc vườn nhà, có nhiều hơn một người vội vã thu xếp, dọn dẹp những khóm hoa, luống cải ... Cắt bỏ những cụm hoa héo, vun gốc, che chắn những bụi kiếng dị ứng với thời tiết sắp đổi mùa. Và cái chuyện thường hằng như đã là tiền định, quét, quét, hốt, gom ... từng bưng lá vàng, càng lúc càng rơi ... rơi hoài rơi hủy cho tới khi cành nhánh trơ thân như những cánh tay gầy khô, vói lên xơ xác như một tiếng kêu trời. Dẫu vậy, gió từ cực bắc vẫn thổi về miên man, miên man ... Quả đất quay theo chiều nghiêng của trục, núi rừng ao hồ đồng cỏ phố phường càng lúc càng huốt xa mặt trời. Ngày co rúm lại, đêm quá bước thên thang. Có hôm, những buổi chiều trốn mát, bỏ mặc cho bóng tối và gió, gió tắm hơi lạnh buốt xương càng lúc càng suồng sã ...

Trong nhà, không hện mà ai nấy lặng lẽ xếp cất dưới đáy tủ những chiếc áo mỏng tanh, những chiếc quần ngắn cũn cỡn, những đôi giày gót cao bóng lưỡng ... Người ta lôi ra, phủ bụi ... từng chiếc áo len, áo khoác độn lông chim lông vịt dày cộm, những chiếc khăn quàng đủ màu sắc, những chiếc mũ nồi, những đôi ủng da cao cổ, những bộ găng tay thô kệch, kể cả những áo lót quần lót ngộ nghĩnh ... đang nằm im trong góc tối dưới hầm nhà hay một ngăn tủ bị bỏ quên ... từ độ xuân rồi.

Người ta làm không vội vã cũng chẳng chần chờ. Người ta làm như ... một chuyện phải làm. Năm này qua năm khác. Mỗi năm, khi mùa đông đang lật bật trở lại.

Vậy rồi còn đương lúc lơ ngơ với hơi hướm sang mùa ... giựt mình coi lịch ... đã cuối tháng mười. Xế trưa đường phố đã hồi hả lên đèn. Từng chùm ánh sáng nhọt nhạt không xuyên nổi thứ hơi lạnh đặc quánh như sương mù. Không đèn thì mờ mịt mà đèn bật lên lại lộ ra cái vẻ hắt hiu. Phố chưa chiều mà như ngái ngủ. Quán xá lộ thiên thì đã xếp cất hết bàn ghế kê nhò lên lề đường mùa hè năm đó, đôi chỗ còn nấn nịu thêm mấy ngày thu ngắn ngủi. Rồi cũng phải dẹp bỏ. Đã thôi những chai bia ướp lạnh ngất ngưỡng giữa những bước chân hè rộn rã. Đã hết những tách cà-phê bốc khói xuýt xoa theo mấy lớp lá thu bay. Công viên vắng hoe. Mấy chiếc xích đu thiếu tiếng cười trẻ nhỏ đứng trơ mớ sắt thép vô hồn, buồn như mấy món đồ chơi bỏ quên trong góc khuất. Những lối đi thiếu chân người nằm lặng lẽ dưới mấy lớp lá khô. Người ta kéo nhau lánh vào những không gian kín, bỏ mặc trời với đất quạnh hiu. Cả đến những cặp tình nhân đã có lúc ríu rít như chim sẻ rồi cũng mất biệt. Lề đường, hè phố chỉ còn những dáng người ... làm lủi, lùng xùng trong những bộ quần áo chống lạnh, mắt thôi liếc ngang liếc dọc, chân đi như chạy mà rớt lại chỉ để rượt đuổi chính mình.

Nhưng rồi mùa màng còn vội vã hơn nữa ... Hơi thu còn chưa tan hẳn trong những mối cảm hoài thì ... mùa đông trờ tới. Có khi sớm vài hôm, có khi trễ vài bữa. Nhưng sớm hay trễ, mùa đông cũng tới. Khi thì dè dặt lác rác như một cái khều vai nhắc nhở. Có khi sỗ sàng chẳng chút ngại ngần, mùa đông thổi tới tấp những luồng âm phong bén ngọt.

Bữa đó, sáng sớm, giữa trưa, hay chiều tối, vào một lúc nào đó, mùa đông dậm dật theo mấy đám mây dày cộm chứa đầy hơi nước trên một độ cao đủ lạnh để

kết thành những tinh thể trắng muốt rồi đổ bừa xuống. Lú lú như muối biển mịn bâng, hay rào rào như từng bụm đường cát trắng ném tới tấp vào mặt người lỡ đường chẳng khác nào những cái tát tay rát buốt đến phũ phàng ... Cách nào thì mùa đông cũng đã tới !

Vậy đó rồi từ đèo cao tới lũng thấp, xuyên qua những xóm thôn heo hút hay phố thị sầm uất, những thảo nguyên bạt ngàn, những bãi bờ cô quạnh, không sót một hóc hẻm, chẳng lọt một góc kẹt nào hết ... đâu đâu cũng nhận được những kiểu chào hỏi vồn vã tới ... điếng người đó. Chưa kể đến trên đỉnh cao chót vót của những ngọn núi trẻ vốn đã bạc đầu từ mấy kiếp. Những cơn lốc xoáy từ miền địa cực, vừa quay cuồng vừa thổi dạt xuống phía nam cái hơi lạnh dưới nhiều lần độ âm làm mọi thứ tê cứng lại như để dọn chỗ cho những hạt tuyết đầu mùa còn rụt rè đôi chút. Rồi trời đủ lạnh, rồi tuyết rơi mặc tình bám chặt lấy cái chỗ đã dành được, nhấn chìm hết mọi sắc màu dị biệt để còn lại chỉ một màu trắng nguyên sơ. Cây cối trụi lá trơ cành như từng nhúm xương khô. Sông suối ao hồ co rúm lại dưới mặt nước trơ trơ. Mọi bờ bãi, rào chắn ... dần dần bị xóa dấu, tất cả chìm dần vào một cơn đông thiếp mới. Tất cả rồi còn lại là một sa mạc trắng lạng lẽ đến mênh mông.

Ngó quanh, cảnh vật coi bộ chịu đựng cũng tới lúc buông xuôi, mọi thứ nằm im, bất động dưới mấy tầng tuyết ù lì. Chim chóc trốn đâu mất biệt chẳng rớt lại một tiếng kêu. Lâu lắm, mới thấy một chú thỏ con trắng muốt, nhúc nhích trong một hóc tuyết trắng nhờ nhờ... hẳn là nhắm hướng tìm mồi ... mồi ở đâu giữa một cõi trời đất trắng xóa như nhau !

Rồi cuối năm ... Chẳng bao lâu, cả xứ y như một bức tranh sơn dầu với hầu hết là những bệt màu trắng, chỗ dày chỗ mỏng, có khi trắng tinh, có khi nhem nhúa, sơn phết bất kể, lớp sau nằm đè lên lớp trước của người thợ vẽ vụng tay. Rừng cây, lối mòn, nhà cửa, đường phố, cầu cống ... chỗ nào cũng bê bết những vết cọ trắng, trắng nhách, trắng tươi, trắng phau, trắng ngần, trắng ngà, trắng bệch, trắng nhờ nhờ ... Trắng lênh láng tới độ mới nhìn thôi đã ... lạnh. Thứ lạnh mà từ thế kỷ mười sáu mười bảy, khi những người Âu châu đầu tiên đặt chân xuống vùng đất này đã viết trong nhật ký như sau ... le froid « ne peut être compris que par ceux qui le souffrent ». Dịch tạm : Cái lạnh ở đây chỉ có những người đã sống qua mới hiểu được. Cái lạnh đã làm chết cồng 25 thủy thủ trong số 110 người theo Jacques Cartier vượt đại dương tới đây tìm đất mới. Cái lạnh mà năm 1721, một linh mục đã ghi lại « ainsi n'ais-je jamais passé d'hiver dans ce pays, que je n'aie vu

apporter à l'hôpital quelqu'un, à qui il fallait couper des bras et des jambes gelés »* .Cái lạnh có thể làm cháy da cháy thịt đến nỗi phải cưa bỏ tay chân. Cái lạnh đã khiến người ta xài chữ ngược đời. Phỏng ... lạnh !

Ờ, lạnh lắm ! Lạnh đến nỗi đàn bà con gái xứ này lắm khi không cần son phấn mà gò má vẫn đỏ au. Thêm nữa, mở miệng nói chuyện là y như phà khói thuốc lá, dẫu là người kỵ thuốc tới ghét bỏ kẻ lờ vàng tay. Vậy đó, cái mùa đông kỳ cục !

Vừa qua giêng là tới độ đông già, hàn thử biểu tụt xuống hoài như xe đổ dốc không phanh. Thử tưởng lắm khi dưới cả chục lần độ đông của nước. Những khi đó thèm nhớ làm sao cái góc nhỏ đã bỏ lại ở bên kia biển lớn với một phần đời nhiệt đới.

Nằm cheo leo trên vĩ tuyến 45 độ bắc, thành phố nơi tôi ở sống trọn một mùa đông đúng nghĩa của khí hậu lục địa với độ ẩm cao, bốn mùa rõ rệt. Đã hơn hờ khi đón xuân, đã rộn ràng lúc vui hè, đã lơ mơ lãng mạn buổi thu sang thì có rầu rĩ khi mùa đông rúc rĩa thịt xương thì cũng là chuyện chẳng đáng dừng. Chỉ có điều nói thì nói vậy, chớ mùa đông ... Ôi mùa đông ... Những mùa đông dài bất tận. Những mùa đông lạnh trắng đến bạc lòng. Em có thấy gió đồng hoang nổi giận. Thổi muôn trùng xoáy buốt tận tim không !

Đúng y như người hai ba trăm năm trước đã nói. Cái lạnh ở đây hẳn chỉ có người đã sống lạnh ở đây mới biết ... lạnh ra sao. Nhất là những khi tuyết góp gió làm bão. Những cơn lốc xoáy tận cực bắc thổi tuốt về nam những hột tuyết bay cuồng cuồng như sợ trẻ hẹn với mùa. Tuyết rơi ... Gió quây những hột tuyết trắng tinh chứa trong nó những hạt bụi li ti bay khắp cùng trời đất. Khi dày khi mỏng, tấm màn tuyết phủ chụp lên mọi thứ mọi nơi. Tuyết bay thành luồng thổi quét rào rào lên mặt đường trống. Tuyết theo cơn lốc xoáy tròn quay vù vù như bông vụ vổ bên trái đập bên phải, bất kể. Khách đi đường, đầu cúi gập mà mắt mở to, cổ ngó quanh cũng chỉ thấy mịt mù, không phân biệt được đâu là mình đâu là người dù chỉ cách nhau vài thước, chân thấp chân cao lò dò lội từng bước tìm lối đi đã bị xóa dấu. Xe cộ nhem nhuốc như lọ lem, mở đèn giữa ban ngày ban mặt, chạy, lách, tránh ... trượt, có khi nhích từng chút một như đi đũa đám. Tuyết trắng, đèn vàng, đèn đỏ trộn lộn trong gió làm hoạt cảnh cứ lung linh tưởng như ảnh ảo. Gặp mùa lễ cuối năm, tuyết bay qua những dây đèn xanh đỏ nhấp nha nhấp nháy làm tuyết lấp la lấp lánh như mấy hột kim tuyến rắc đầy

trên những tấm thiệp Giáng sinh thuở nhỏ. Ở những tấm thiệp Giáng sinh thuở nhỏ ! Ở một xứ nằm mấp mé bên bờ xích đạo, từ một hai tháng trước, những tiệm sách, những quán bán báo đã treo đầy những tấm thiệp Nô-en, cờ bằng bàn tay người lớn, rìa cắt rô-đê, tô vẽ những hình ảnh chưa bao giờ có trước mắt đứa trẻ sinh ra ở đó. Những cây thông xanh mướt, hình dáng như kim tự tháp, chĩa vút ngọn lên trời. Những ngôi nhà mái đỏ phủ tuyết với ống khói loáng thoáng mấy sợi khói xám xanh. Những lối đi ngoằn ngoèo không một vết chân người trên những bình nguyên tuyết lạ lẫm. Và đặc biệt là những hột kim tuyến rắc đầy trên hình vẽ đẩy cho cái trí tưởng tượng chũm của đứa trẻ phóng thẳng tới tận một cõi thần tiên trong cõi tích. Ôi những đêm Giáng sinh thuở mới chập chững nhìn theo những chiếc áo dài giầu gió trong hai tà lất phất. Nhà thờ ở cạnh một bờ sông lớn. Đèn ngôi sao treo suốt từ nền đá tới đỉnh tháp chuông, giăng dài theo những lối đi, lấp lánh trong những ánh mắt có đuôi như nỉu gọi. Máng cỏ có đứa bé sơ sinh trong hang đá. Và nhạc thánh đeo theo những lượn gió đêm lướt thướt, bay dật dìu như những đôi cánh thiên thần đáp nhẹ lên vành tai người ngoại đạo. Rồi lễ nửa đêm. Chuông hồi rộn rã. Xứ sở không có tuyết, người ta bày đặt ra tuyết, rải bông gòn trắng lên những lối đi, lên mấy nhánh cây còn đầy lá làm hồn trẻ cứ mơ mộng. Gặp đêm gió lớn, lắm khi bông gòn sút sổ thoát bay lất rất cứ tưởng đâu tuyết trắng hiện nguyên hình. Ở tuyết trắng, tuyết của một cõi viễn mơ, vậy đó mà nhuộm trắng một linh hồn không biên giới ... Vậy rồi cho tới lúc dang mặt hứng những giọt tuyết cùng với thứ gió địa cực mùa đông đầu tiên trên xứ người ! Vậy rồi tới lúc quần áo giầy vớ hai ba lớp dang tay xúc từng bụm tuyết lấp đầy lối đi, xúc bụm này tuyết lấp thêm bụm khác ! Vậy rồi tới lúc tuyết đồng nghĩa với mùa đông, những hạt tuyết nhẹ hững trong mơ bỗng trở thành nặng ì trên tay ! Và rồi những mơ mộng theo những bước chân Sài-gòn lang thang trên hè phố hai mùa mưa nắng, áo chùng đen phủ dài tới chân, cổ áo kéo cao phủ tới ót, khăn quàng cổ đỏ, nón feutre nghiêng vành, miệng ngậm trịch điệu thuốc lá cháy dở, khi Modigliani đi lang thang qua đường phố Montmartre phát phơ bông tuyết mịn băng bỗng chốc tan nhanh hơn hột tuyết đọng cuối mùa !

Cho tới một lúc tuyết khấn khít với mùa đông còn hơn một người tình kim chỉ, những trận tuyết cứ giành nhau đến rồi đi ... rồi lại đến. Khi lơ thơ. Khi lồng lộn. Khi mịn như một chấm kim khâu. Khi to như từng nhúm bông gòn. Mọi thứ rồi mấp mờ nhòa nhoẹt như hình nhân từ cõi âm lộn về, điêu đứng giữa những

vòng quay cuồng quýt của những cơn lốc tuyết xoáy tròn. Người và cảnh ai lo thân nấy, dập vùi trong cơn thịnh nộ của thiên nhiên.

Những cơn bão tuyết mùa đông dữ dần đến nỗi có lúc tưởng đâu giáng xuống từ một lời sấm rủa. Bao nhiêu giận dữ dồn nén tự lúc nào rồi hè nhau đổ trút xuống. Gió rít như tiếng kêu của trăm ngàn cây mã vĩ cọ lên giây đàn cùng lúc. Tuyết rơi không phương hướng, hột to hột nhỏ bay loạn xạ, bọ đầu tấp đó, bắt kể. Còn khí lạnh thì như những mũi kim châm nhọn hoắt, luồn lỏi qua mọi ngõ ngách, từ những khoảng trống bỏ hoang trên hè phố, từ những nứt nẻ của gạch ngói, những kẽ hở li ti của số vải để châm chích cứa đẻo đục khoét thịt da đến buốt nhói tận xương. Mọi thứ trộn lộn nhau như một thứ ản ức lâu ngày đến lúc nổ tung ra cho hả cơn kềm chế. Như để trừng phạt cái cõi nhân sinh hẳn đã đầy tội lỗi. Nếu không, cũng là dịp để cho con người đã có lần kêu lên thượng đế đã chết, con người đã lảm lẩn thách thức với thiên nhiên, nhận ra cái căn phận bọ bèo của mình khi thiên nhiên nổi giận. Ít ra cũng để thấy sự nhỏ nhoi đến tội nghiệp của loài người giữa cái bí hiểm đến khôn lường của vũ trụ !

Ngày rồi theo tháng lần lượt qua đi. Tuyết ở lại. Những lớp tuyết lớp sau chồng lên lớp trước. Mỗi lúc một dày hơn, dày hơn, cùng khắp hơn, mịt mù hơn đến nỗi lấm khi tự hỏi mùa đông đang trắng hay chính cõi đời tang trắng ! Lòng không vui cảnh không vui, người ta sống chực hờ với căn bệnh trầm cảm như con gấu vật vờ giữa giấc đông miên. Như chỉ để chờ một ngày ...

Dẫu vậy, rồi có bữa tốt trời, dù hiếm hoi cũng có khi mùa đông làm bộ vồ về nhà cho vài tia nắng ban mai, phản chiếu lại mặt tuyết trắng ngần như ngàn triệu sợi thủy tinh lóng lánh. Lòng ừ ừ bỗng như có chiều hưng phấn. Nhưng rồi lấm khi mùa màng lại nghịch ngợm như con nít. Người chưa kịp ấm lòng thì trời nhà cho chút mưa ... tuyết. Gặp đúng lúc, tuyết không rơi thành tuyết mà thành ... băng. Chút hơi nước được hơi ấm rơi xuống lác rắc như mưa, chạm mặt tuyết lạnh ngắt đông lại thành băng. Mái nhà, hàng ba, cột đèn, bảng hiệu ... tới những khóm cây cành nhánh đen đũi bám đầy từng lớp băng trong vắt nhìn xa tựa như cảnh tượng được tạc hình trên từng khối pha lê. Gặp mấy sợi nắng vắt ngang, lộng lẫy như cảnh chuyện thần tiên mà vui chân qua đó thì có té ngựa cũng là chuyện thường tình. Mặt đường dẫu đã dọn sạch tuyết mà đóng băng cũng trở nên trong suốt nhìn thấy cả đá sỏi bên dưới, mặt trên thì láng lẩy, trơn lúi như mặt gương soi. Xe cộ qua lại lấm lúc như không uống rượu mà say. Tay lái bỗng nhẹ hững. Xe như dành quyền làm chủ. Mặt đường thì phẳng phiu như

sàn nhảy trắng thêm lớp băng bóng lưỡng. Sơ sẩy là kẻ như chung phận Kiều nhi lúc bán mình cho Mã Giám Sinh, chớp mắt cái là ... một xe trong cõi hồng trần như bay !

Kể lể vậy nhưng họa hoàn rồi mùa đông cũng để lại cho chút thi vị. Giữa khi trời và đất lạnh căm căm, trắng ngần và trong vắt, có những đêm rằm êm ả, con trăng tròn vành vạnh trở màu trắng biêng biếc, rải xuống đời thứ ánh xanh thăm thăm mang trong nó những trăn trở của đêm Tây Bá Lợi Á, khi Zhivago trở lại nhà xưa làm thơ nhớ Lara, sau khi đã đập vùi trăm nỗi vì những đọa đày của cuộc cách mạng vô sản ... Màu trắng lạ lắm. Đẹp lặng lẽ đến ... hoang mang ! Ngay lúc ấy, nếu đâu đó bất ngờ vẳng lên mấy nốt nhạc dạo đầu của khúc giao hưởng Chanson de Lara do Maurice Jarre biên soạn, hẳn là cái khắc nghiệt của mùa đông cũng sẽ vui đi mấy độ ... để cho những niềm hy vọng đâm chồi ... mùa xuân rồi sẽ trở lại.

Mùa đông. Ôi mùa đông của những ngọn âm phong trắng dã và nhọn lều. Của những hàng cây cụt đầu đứng co ro, những ngõ tắt mắt dấu, những giao tình ghê lạnh, những chim chóc bật tằm, những cánh đồng lì mặt, trắng đến mỗi mắt. Của những đêm tĩnh mịch, trắng đến liệm hồn người vào cõi tịnh tâm.

Mùa đông. Mùa của năm cùng tháng tận. Mùa của thiên địa mịt mù. Của sự nhỏ nhoi của con người trước cơn bạo hành của trời đất. Của sự chống chọi tồn sinh của loài sâu kiến trước những biến thiên bất-khả-tự-nghị của vũ trụ.

Mùa đông của Jack London viết Le silence blanc với người và vật như bị nuốt chửng trong sự im ỉm huyền hoặc của ngút ngàn tuyết trắng và mê cung của lòng người.

Mùa đông. Mùa của ngọn lửa cháy bập bùng trong lò sưởi giữa nhà. Mặt người xoay quanh tranh tối tranh sáng. Kể cả nhân ảnh của một quá khứ đã mù. Ngoài cửa, đêm trắng tuyết. Khuất trong, hơi ẩm vỗ về. Khăn cổ áo len, cốc rượu mạnh sóng sánh màu hổ phách, sau một ngày lặn lội tề công mình mẩy, hạnh phúc nhỏ nhoi vậy đó chẳng ?

Mùa đông. Có phải là dịp để ẩn cư, bó thân nhìn lại mình giữa khi đất trời chao đảo, để ngó lui và định vị lại đời ...

Mùa đông. Ôi mùa đông xứ người ! Em có sống lưu vong đầu địa cực. Rượu
quan san lạnh nứt đáy hồ trường. Ta mù tối như loài dơi đại vực. Ngủ vùi quên
cơn bức tử quê hương !

Cao Vị Khanh